

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΟΜΕΑΣ: ΦΥΤΩΝ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

ΞΕΝΑ ΕΙΔΗ: Μελέτη και Βιολογική
Αντιμετώπιση της Tuta absoluta
(Lepidoptera: Gelechiidae)
στην Μεσόγειο

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΤΗΣ ΙΟΥΛΙΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ (170/05)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΥΓΗΤΗΣ: ΠΑΛΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εκπονήθηκε στο εργαστήριο εντομολογίας του πανεπιστημίου του Τορίνο (DI.VA.R.PA), στην Ιταλία όπου επίσης ολοκλήρωσα εξάμηνη πρακτική άσκηση.

Σκοπός της έρευνας που διεξάχθηκε ήταν να αξιολογήσουμε την αποτελεσματικότητα ντόπιων Ιταλικών και κατ' επέκταση Μεσογειακών πληθυσμών, παρασιτοειδών, με απώτερο σκοπό την βιολογική καταπολέμηση του φυλλορήκτη της τομάτας, *T. absoluta*.

Τα εργαστηριακά πειράματα παρασιτισμού έδειξαν πολύ θετικά αποτελέσματα τα οποία και θα σας παρουσιάσω στην παρούσα εργασία.

Ο Φυλλορήτης της τομάτας
***Tuta absoluta* (Meyrick 1917) (Lepidoptera: Gelechiidae)**

- ✓ Μικρό Λεπιδόπτερο
- ✓ Οικογένεια: *Gelechiidae*
- ✓ Ξενικό είδος -
εισβολέας στην Ευρώπη από το 2006
- ✓ Κύριως ξενιστής: τομάτα (*Solanum lycopersicum* L.)

ΦΥΤΑ-ΞΕΝΙΣΤΕΣ

Κοινό Όνομα

- ✓ Καπνό
- ✓ Τομάτα
- ✓ Μελιτζάνα
- ✓ Πιπεριά
- ✓ Πατάτα
- ✓ Φασόλι
- ✓ Αγριοτοματιά
- ✓ Σπαθόχορτο
- ✓ Τατούρα
- ✓ Αγριο Καπνό

Επιστημονικό Όνομα

- Nicotiana spp*
- Solanum lycopersicum L*
- Solanum melongena L.*
- Capsicum annuum*
- Solanum tuberosum*
- Phaseolous vulgaris*
- Solanum Nigrum*
- Solanum eleagnifolium*
- Datura ferox L.*
- Nicotiana glauca Graham*

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ

(Πηγή: Desneux et al., 2010).

ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

- * Ολομετάβολο τέλειο έντομο.
- * Η λάβρα έχει τέσσερα καλά διαχωρισμένα στάδια.
- * Η λάρβα νυμφώνεται κρεμασμένη με μία λεπτή μεταξωτή ίνα.

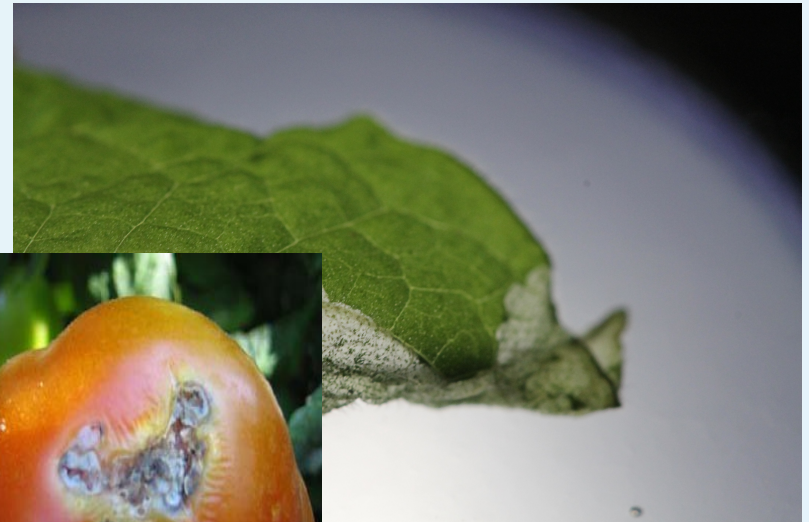

- * Το ενήλικο θηλυκό μπορεί να αναποθέσει έως 260 ωά στην ζωή του.
- * Υπολογίζεται ότι η *T. absoluta* μπορεί να φτάσει έως και 12 (!) γενιές τον χρόνο.

ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΙ

✓ Η λάρβα γεννιέται και ζει στο εσωτερικό του φύλλου και των καρπών τρεφόμενη από αυτό.

✓ Η απώλεια μπορεί να φτάσει το 80-100 % στην παραγωγή τομάτας (Desneux et al. 2010).

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ***T. absoluta* ΣΤΗΝ ΜΕΣΟΓΕΙΟ**

- ✓ **Αρπακτικά**
- ✓ **Εντομοπαθγόνα**
- ✓ **Παρασιτοειδή**

N. near artynes* και *N. near tidius

- ✓ **Υμενόπτερα**
- ✓ **Οικογένεια: Eulophidae**
- ✓ **Εκτοπαρασιτοειδή Λεπιδόπτερων**

- ✓ **Αύξησαν αισθητά τον πληθυσμό τους το διάστημα 2008-2009**
- ✓ **Συνδιασμένη δράση αρπακτικού**
- ✓ **Προκαλούν θνησιμότητα της *T. absoluta* έως και 70% (Bioplanet)**

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ

- * **Μεταχείριση πληθυσμών T. absoluta**
- * **Εύρεση και εγκατάσταση πληθυσμών εντόμων ξενιστών: Cosmopterix pulchrimella (Lepidoptera : Cosmopterigidae)**
- * **Μεταχείριση πληθυσμών παρασιτοειδών: N. near artynes, N. near tidius**

Μεταχείριση πληθυσμών *T. absoluta* (Lepidoptera : Gelechiidae)

- Πληθυσμοί *T. absoluta* εγκαταστάθηκαν σε εντομολογικούς θαλάμους στον εργαστήριοκό θερμοθάλαμο με θερμοκρασία $24 \pm 1^{\circ}\text{C}$, $60 \pm 5\%$ σχετική υγρασία και φωτοπερίοδο 16:8 (L:D)/h.
- Ως φυτό ξενιστή χρησιμοποιήσαμε τομάτα.
- Προσβεβλημένα φύλλα συλλέγονταν καθημερινά και μεταφέρονταν στο εργαστήριο για περαιτέρω πειραματισμό.

2012/11/05

2012/11/05

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ

- * Μεταχείριση πληθυσμών *T. absoluta*
- * Εύρεση και εγκατάσταση πληθυσμών εντόμων ξενιστών: *Cosmopterix pulchrimella* (Lepidoptera : Cosmopterigidae)
- * Μεταχείριση πληθυσμών παρασιτοειδών: *N. near artynes*, *N. near tidius*

Cosmopterix pulchrimella
(Lepidoptera : Cosmopteridae)

- ✓ Μικρό λεπιδόπτερο χωρίς ιδιαίτερο γεωργικό ενδιαφέρον
- ✓ Οικογένεια: *Cosmopteridae*

- Χρησιμοποιήθηκε ως βάση έντομο-ξενιστής:

*Η μορφολογία της λάρβας καθιστά ευκολότερη την ωθέτηση των παρασιτοειδών.

*Δημιουργήσαμε πληθυσμούς παρασιτοειδών που προήλθαν από διαφορετικούς ξενιστές.

Εύρεση και εγκατάσταση πληθυσμών *C. pulchrimella*

- ✓ Είναι αποκλειστικός εχθρός της *P. officinalis*, οικογένεια: *Orticaceae*.
- ✓ Ο αρχικός πληθυσμός εντοπίστηκε στο στάδιο λάρβας και πούπας σε φυτά *P. officinalis* που συλλέχθηκαν από την Βορειο - Δυτική Ιταλία.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ

- * Μεταχείριση πληθυσμών T. absoluta
- * Εύρεση και εγκατάσταση πληθυσμών εντόμων ξενιστών: Cosmopterix pulchrimella (Lepidoptera : Cosmopterigidae)
- * Μεταχείριση πληθυσμών παρασιτοειδών: N. near artynes, N. near tidius

Μεταχείριση πληθυσμών παρασιτοειδών:
N. near artynes, N. near tidius

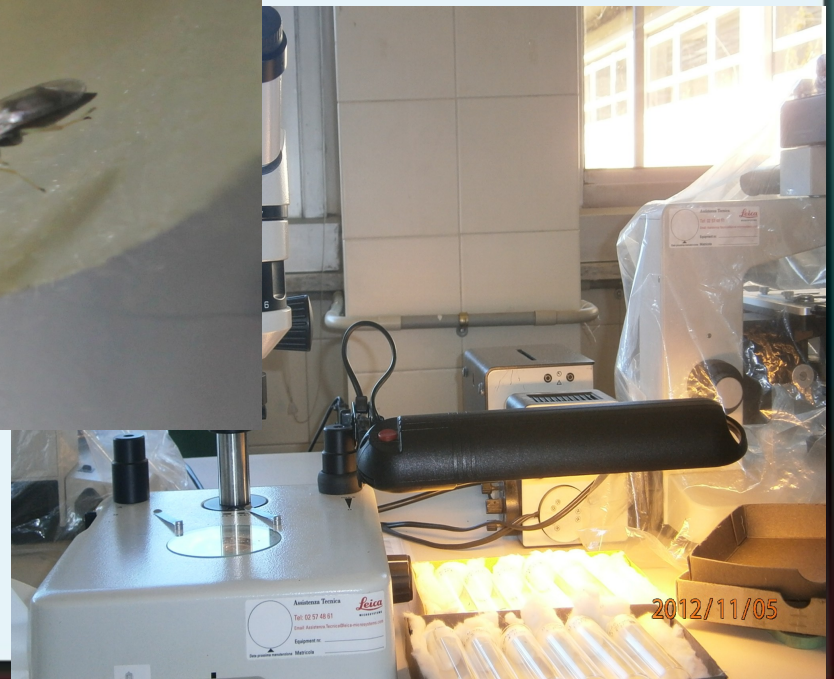
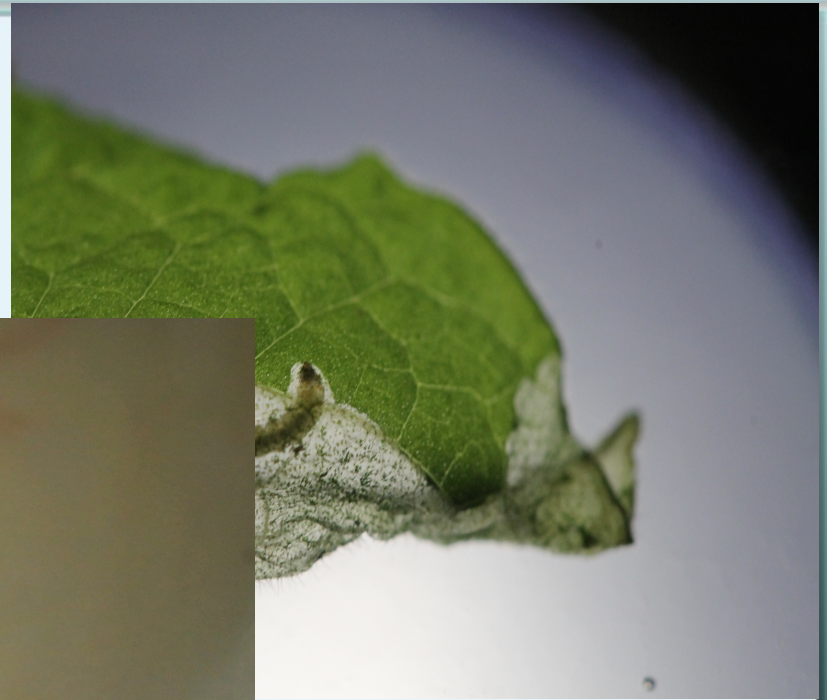
- ✓ Προμηθευτήκαμε ενήλικα συζευγμένα θηλυκά έντομα *N. near artynes*
- ✓ Εντοπίσαμε σε παρασιτισμένη λάρβα *C. pulchrimella* από φυτά *P. officinalis* ενήλικα *N. near tidius*.
- ✓ Η φύλλαξη των παρασιτοειδών έγινε σε εργαστηριακούς σωλήνες με σταγόνες μέλι και υγρασία στους 3°C.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- * **Πειράματα παρασιτισμού –
Δημιουργία πληθυσμών και παρατήρηση.**
- * **Πειράματα παρασιτισμού –
Συμπεριφορά παρασιτοειδούς.**
- * **Ολφακτομετρική ανάλυση (olfactometer
analysis).**

Πειράματα παρασιτισμού
Δημιουργία πληθυσμών και παρατήρηση.

- **N. near artynes – T. absoluta (AT)**
- **N. near artynes – C. pulchrimella (AC)**
- **N. near tidius – T. absoluta (TT)**
- **N. near tidius – C. pulchrimella (TC)**

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- * **Πειράματα παρασιτισμού – Δημιουργία πληθυσμών και παρατήρηση.**
- * **Πειράματα παρασιτισμού – Συμπεριφορά παρασιτοειδούς.**
- * **Ολφакτομετρική ανάλυση (olfactometer analysis).**

Πειράματα παρασιτισμού Συμπεριφορά παρασιτοειδούς

- ✓ **Ανάπαυση**
- ✓ **Αναζήτηση**
- ✓ **Πρώτη επαφή με το φύλλο**
- ✓ **Τυμπανισμός με τς κεραίες (*DRUMMING*)**
- ✓ **Εισαγωγή του ωοθέτη (*PROBING*)**
- ✓ **Ωοτοκία**
- ✓ **Κατανάλωση ξενιστή (*HOST-FEEDING*)**

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- * **Πειράματα παρασιτισμού –
Δημιουργία πληθυσμών και παρατήρηση.**
- * **Πειράματα παρασιτισμού –
Συμπεριφορά παρασιτοειδούς.**
- * **Ολφακτομετρική ανάλυση (olfactometer
analysis).**

Ολφαστομετρική ανάλυση (olfactometer analysis)

- ✓ Φυτά - ξενιστές: *S. lycopersicum*, *P. officinalis*
- ✓ Παρασιτοειδή: *N. near artynes*, *N. near tidius*
- ✓ Ένταση φωτός: 175-200 lux
- ✓ Ροή αέρα: 2 l/min
- ✓ Υγρασία: 28-30%
- ✓ Θερμοκρασία: 23 (°C)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- * Πειράματα παρασιτισμού –
Αποτελέσματα παρατηρήσεων πληθυσμών
- * Πειράματα παρασιτισμού -
Αποτελέσματα ωτοκίας
- * Αποτελέσματα Ολφρακτομετρικών
μετρήσεων

Πειράματα παρασιτισμού

Αποτελέσματα παρατηρήσεων πληθυσμών

<u>ΣΥΝΔΙΑΣΜΟΣ</u> <u>ΠΑΡΑΣΙΤΙΣΜΟΥ</u>	<u>ΣΥΝΟΛΙΚΟ</u> <u>ΠΟΣΟΣΤΟ</u> <u>ΩΟΤΟΚΙΑΣ</u>	<u>ΣΥΝΟΛΙΚΟ</u> <u>ΠΟΣΟΣΤΟ</u> <u>"NM"</u>	<u>ΣΥΝΟΛΙΚΟ</u> <u>ΠΟΣΟΣΤΟ</u> <u>"HF"</u>	<u>ΣΥΝΟΛΙΚΟ</u> <u>ΠΟΣΟΣΤΟ</u> <u>ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ</u>
ΑΤC	37%	18%	45%	55 %
ΑΤΤ	12%	48%	40%	60 %
ΤCС	55,7%	19,3%	24,5%	75%
ΤCТ	33,6%	26,4%	40%	60 %

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- * Πειράματα παρασιτισμού –
Αποτελέσματα παρατηρήσεων πληθυσμών
- * Πειράματα παρασιτισμού -
Αποτελέσματα αναπαραγωγής παρασιτοειδών
- * Αποτελέσματα Ολφρακτομετρικών
μετρήσεων

Πειράματα παρασιτισμού -
Αποτελέσματα αναπαραγωγής
παρασιτοειδών

<u>ΩΟΤΟΚΙΑ</u>	<u>ΑΡΧΙΚΟΣ</u> <u>ΑΡΙΘΜΟΣ</u> <u>ΩΩΝ</u>	<u>ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΩΝ</u> <u>ΠΟΥ</u> <u>ΕΚΚΟΛΑΦΘΗΚΑΝ</u>	<u>ΠΟΣΟΣΤΟ</u> <u>ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ</u> <u>(%)</u>	<u>ΕΚΚΟΛΑΨΗ</u> <u>ΩΩΝ</u> <u>(ΗΜΕΡΕΣ)</u> <u>(M.O)</u>
<u>ΣΥΝΟΛΑ</u>	349	107	30,6 %	13.5

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- * Πειράματα παρασιτισμού –
Αποτελέσματα παρατηρήσεων πληθυσμών
- * Πειράματα παρασιτισμού -
Αποτελέσματα αναπαραγωγής παρασιτοειδών
- * Αποτελέσματα Ολφρακτομετρικών
μετρήσεων

Αποτελέσματα Ολφρακτομετρικών μετρήσεων

- Σε ποσοστό 40% των εντόμων έδειξαν ενδιαφέρον και επέλεξαν κάποιο ξενιστή.
- Το 95% των εντόμων αυτών επέλεξαν για ξενιστή την *T. absoluta*.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ και ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- ✓ Τα παρασιτοειδή αποτελούν μία εξαιρετική λύση στην εφαρμογή βιολογικής γεωργίας.
- ✓ Τα εργαστηριακά αποτελέσματα έδειξαν υψηλή προσαρμοστικότητα των δύο παρασιτοειδών *Necremnus* sp και συνολική θνησιμότητα του ξενιστή έως 60%.
- ✓ Οι ολφακτομετρικές μετρήσεις έδειξαν ξεκάθαρα την προτίμηση και των δύο παρασιτοειδών στην *T. absoluta* ως ξενιστή.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ